

آشنایی با مؤسسه مطالعات اسماعیلی

و مجموعه انتشارات آن

ارتباط دین و اجتماع (با تأکید بر دین اسلام). مجموعه مقاله‌ها و پژوهش‌ها درباره فلسفه / عرفان / کلام / دین، ترجمه پژوهش‌های برجسته / اشعار / متون کهن / به انگلیسی، کتابشناسی و فهرستنگاری نسخه‌های خطی را در بر می‌گیرد.

از مؤلفان، مصححان و مترجمانی که آثار آنان در مجموعه منشورات مؤسسه به چاپ رسیده می‌توان محمد ارکون، هانری کرین، آن ماری شمیل، جعفر سبحانی (آیت الله)، فرهاد دفتری، نادیه ابوجمال، ورنه کلم، لئونارد لوئیزان، پاول واکر، سمیه همدانی، ایمن فؤاد سید، و... را نام برد.

در آلبوم / فهرستی که مؤسسه مطالعات اسماعیلی در سال ۲۰۰۶-۷ م از کتابهای منتشرشده خود به دست داده، چند اثر تازه انتشار دیده می‌شود، مانند:

○ عدالت و ذکر: پرتوی از معنویت امام علی،

<Justice and Remembrance Introducing the Spirituality of Imam Ali=>

رضا شاه کاظمی، ۲۰۰۶ م.

○ عقل و الهام در اسلام: الهیات، فلسفه و عرفان در اندیشه مسلمانان،

<Reason and Inspiration in Islam:

Theologe, philosophy and Mysticism in Mysticism in Muslim Thought =>

(مقالاتی به افتخار هرمان لندولت)، به کوشش لند لوسون، ۲۰۰۵ م.

○ عطار و سنت تصوف ایرانی: هنر پرواز معنوی،

<Attar and the persian Sufi Tradition:

The Art of Spritual Flight =>

(مجموعه مقالات)، به کوشش لئونارد لوئیزان و کریستوفر شاکلی، ۲۰۰۶ م.

مؤسسه مطالعات اسماعیلی (the Institute of Ismaili Studies) تحقیقاتی است که در سال ۱۹۷۷ م با هدف اجرای برنامه‌های آموزشی و پژوهشی پیرامون اسلام، اعطای بورس تحصیلی و تحقیقاتی به دانشجویان و پژوهشگران، و زمینه‌سازی برای فهم بهتر اسلام در پرتو رابطه با دیگر جوامع و ادیان و مذاهب، در لندن تأسیس گردیده است. این مؤسسه می‌کوشد با حمایت از تحقیقات روشمند در تاریخ و اندیشگی، پژوهشهای اسلامی را بر اساس دیدگاه تاریخی، اما در زمینه‌های معاصر، ارتقاء بخشد و تصویری عقلانی از تشیع (در درجه نخست) و تشیع اسماعیلی (در وهله دوم) به جهانیان ارائه دهد. برنامه‌های این مؤسسه به دنبال کشف پیوند ایده‌های دینی با عنصر اجتماع و فرهنگ است. بدین گونه گردانندگان مؤسسه در پی آنند که در چارچوب میراث کلامی گذشته محدود نمانند، بلکه میراث گذشته را با مقتضیات عصر حاضر پیوند بزنند.

مؤسسه مطالعات اسماعیلی با دیگر مؤسسات پژوهشی و آموزشی در انگلستان و خارج از آن در برگزاری دوره‌های آموزشی و انتشار کتابها و پژوهشها همکاری دارد که از آن جمله می‌توان به مؤسسات ایرانی مرکز پژوهشی میراث مکتوب (تهران) و مؤسسه آموزشی - پژوهشی امام صادق (قم) اشاره کرد. یکی از بخش‌های مؤسسه مطالعات اسماعیلی، بخش تحقیقات و انتشارات است که فعالیت‌های آن پژوهش، برگزاری همایش‌ها و کنفرانس‌ها، و انتشار کتابهای پژوهشی، متون و مجموعه مقالات را شامل می‌شود. انتشارات این مؤسسه موضوعاتی مانند تصحیح و ترجمه متون کهن شیعی (به ویژه اسماعیلی)، شرح زندگانی، افکار و آثار متفکران برجسته اسماعیلی، تک‌نگاری‌هایی درباره مذاهب اسلامی، گاهنامه‌ای در باب

در مجموعه انتشارات مؤسسه مطالعات اسماعیلی، سه سلسله مستقل وجود دارد:

I سلسله متون اسماعیلی و ترجمه انگلیسی آنها
(Ismaili Texts and Translations series)

که تاکنون مجلدات زیر از آن منتشر شده است:

۱. کتاب المناظرات، ابن هیثم، تصحیح و ترجمه: ویلفرد مادلونگ - پاول ای. واکر، ۲۰۰۱ م.
 ۲. کتاب المصارع، محمد بن عبدالکریم بن احمد شهرستانی، تصحیح و ترجمه: ویلفرد مادلونگ - تویی مایر، ۲۰۰۱ م.
 ۳. کتاب العالم و الغلام، جعفر بن منصور الیمن، تصحیح و ترجمه: جیمز و موریس، ۲۰۰۱ م.
 ۴. عیون الاخبار، ادریس عمادالدین، جلد هفتم، تصحیح و ترجمه انگلیسی: ایمن فواد سید - با همکاری: پل ای. واکر - موریک آ. پومراتنر، ۲۰۰۲ م.
 ۵. روضة التسلیم، نصیرالدین طوسی، تصحیح و ترجمه: سید جلال بدخشانی، با مقدمه هرمان لندولت و تفسیر فلسفی کریستیان جمیت، ۲۰۰۵ م.
 ۶. افتتاح الدعوة، قاضی نعمان، ترجمه: حامد حاجی، ۲۰۰۶ م.
 ۷. عیون الاخبار و فنون الآثار، ادریس عمادالدین، تصحیح: احمد چلیلت - محمود فخور - یوسف س. قطوم - مأمون الساعری و ایمن فواد سید، ۲۰۰۶ م؛ ۷ جلد.
 ۸. اثبات الامامة، احمد بن ابراهیم نیشابوری، تصحیح و ترجمه: ارزینا لالانی، ۲۰۰۷ م.
- دو متن فارسی زیر را نیز قاعدتاً باید از همین سلسله تلقی کرد، هرچند در شمار منشورات این سلسله به حساب نیامده‌اند:
- گشایش و رهایش، ناصر خسرو، تصحیح و ترجمه: فقیر محمد هونزایی، با مقدمه و تفسیر پرویز مروّج، ۱۹۹۸ م؛ تجدید چاپ: ۱۹۹۹ م.
 - سیر و سلوک، نصیرالدین طوسی، تصحیح و ترجمه: سید جلال بدخشانی، ۱۹۹۸ م؛ تجدید چاپ: ۱۹۹۹ م.
- از این سلسله کتابهای زیر در دست انتشار است:
- کشف المحجوب، ابویعقوب سجستانی، تصحیح و ترجمه انگلیسی: هرمان لندولت.
 - وجه دین، ناصر خسرو، تصحیح و ترجمه انگلیسی: فقیر محمد هونزایی.
 - آغاز و انجام، نصیرالدین طوسی، تصحیح و ترجمه

انگلیسی: سید جلال بدخشانی.

○ تحفة القلوب، حاتم بن ابراهیم حمیدی، تصحیح و ترجمه انگلیسی: عباس همدانی - با همکاری پاول ای. واکر و ایمن فواد سید.

II سلسله میراث اسماعیلی
(Ismaili Heritage Series)

که تاکنون آثار زیر از آن به چاپ رسیده است:

۱. ابویعقوب سجستانی: متفکر و داعی [اسماعیلی].
<Abu Yaqub al-Sijistani: Intellectual Missionary>
پاول ای. واکر، ۱۹۹۶ م؛ تجدید چاپ: ۱۹۹۸ م. [ترجمه فارسی از: فریدون بدره‌ای، تهران: فرزانه روز، ۱۳۷۷ ش؛ ترجمه عربی از: م. آیدوقی، دمسکوس، ۲۰۰۰ م].
۲. فاطمیان و سنتهای تعلیمی [و علمی] آنها.
<The Fatimids and their Traditions of Learning>
هاینس هالم، ۱۹۹۷ م؛ تجدید چاپ: ۲۰۰۱ م. [ترجمه فارسی از: فریدون بدره‌ای، تهران: فرزانه روز، ۱۳۷۷ ش؛ ترجمه عربی از: س. قصیر، دمسکوس، ۱۹۹۹ م].
۳. حمیدالدین کرمانی: متفکر اسماعیلی در دوره الحاکم.

<Hamid al-Din al-kirmani: Ismaili Thought in the Age of al-Hakim>

- پاول ای. واکر، ۱۹۹۹ م. [ترجمه فارسی از: فریدون بدره‌ای، تهران: فرزانه روز، ۱۳۷۹ ش؛ ترجمه عربی: س. قصیر، دمسکوس، ۲۰۰۱ م].
۴. ناصر خسرو: لعل بدخشان.

<Nasi Khusraw, The Ruby of Badakhshan>

- آلیس سی. هانسبرگر، ۲۰۰۰ م؛ تجدید چاپ: ۲۰۰۳ م.
[ترجمه فارسی از: فریدون بدره‌ای، تهران: فرزانه روز، ۱۳۸۰ ش؛ ترجمه عربی از: س. قصیر، دمسکوس، ۲۰۰۳ م؛ ترجمه تاجیکی به خط سیریلیک از: ن. زورو بیک، دوشنبه، ۲۰۰۳ م؛ ترجمه روسی از: لیلا ر. دودی خودووا، مسکو، ۲۰۰۵ م].
۵. غزالی و اسماعیلیان.

<Al-Ghazali and the Ismailis>

- فاروق متها، ۲۰۰۱ م. [ترجمه فارسی از: فریدون بدره‌ای، تهران: فرزانه روز، ۱۳۸۲ ش؛ ترجمه عربی از: س. قصیر، لندن، ۲۰۰۵ م].
۶. سرمستی و آگاهی: ادبیات دغایی اسماعیلیان آسیای جنوبی.

<Ecstasy and Englishtenment: the Ismaili

- که تاکنون کتابهای زیر از آن انتشار یافته است:
۱. روشنفکران مسلمان متجدد و قرآن،
<Modern Muslim Intellectuals and the Qur'an =>
(مجموعه مقالات)، به کوشش سها تاجی فرخی، ۲۰۰۴ م.
 ۲. درآمدی بر قرآن در اندونزی معاصر،
<Approaches to the Qur'an in
Contemporary Indonesia =>
(مجموعه مقالات)، به کوشش عبدالله سعید، ۲۰۰۵ م.
 ۳. هرمنیوتیک صوفی: تفسیر قرآن رشیدالدین
میبدی،
<Sufi Hermeneutics: The Qur'an Commentary
of Rashid al-Din Maybudi =>
آنابل کلر، ۲۰۰۶ م.
از این سلسله، کتابهای زیر در دست انتشار است:
O گزیده تفاسیر قرآنی (ج ۱: در عالم الهی)،
<An Anthology of Qur'anic Commentaries
(Volume 1, on the Nature of the Divine) =>
ویرایش و ترجمه انگلیسی: فراس حمزه - سجاد رضوی،
با همکاری فرحانه مایر.
O کلمه الله، هنر انسان: قرآن و بیانهای خلاق، (گزارش
برگزیده از کنفرانس بین المللی لندن).
<Word of God, Art of Man:
The Qur'an and its Creative Expressions =>
به کوشش فهمیده سلیمان.
O ترجمه تفسیر شهرستانی: مفاتیح الاسرار و مصابیح
الابرار، ترجمه انگلیسی: توبی مایر.
O الفرائد و حدود الدین (تفسیر سوره یوسف)، جعفر بن
منصور الیمن، تصحیح: ویلفرد مادلونگ، ترجمه انگلیسی:
حامد حاجی.
افزون بر اینها، مؤسسه مطالعات اسماعیلی گاهنامه‌های
(Occasional Papers) در باب ارتباط میان دین و جامعه
(با تأکید بر اسلام) منتشر می‌کند که تاکنون دو شماره از آن
به چاپ رسیده است:
۱. زمینه اسلامی شاعرانگی تجربه دینی،
<The Poetics of Religious Experience:
The Islamic context =>
عزیز اسماعیل، ۱۹۹۸ م. [ترجمه فارسی از: داریوش
آشوری، تهران: فرزانه روز، ۱۳۷۸ ش].
۲. عرفان و چندگانگی معنایی: نمونه اسماعیلیان

Devotional Literature of south Asia=>

- علی ا. آسانی، ۲۰۰۲ م.
۷. پژوهشی در یکی از امپراتوری‌های اسلامی: تاریخ و
ریشه‌های فاطمیان.
<Exploring an Islamic Empire: Fatimid
History and its sources =>
پاول ای. واکر، ۲۰۰۲ م. [ترجمه فارسی از: فریدون
بدره‌ای، تهران: فرزانه روز، ۱۳۸۳ ش].
۸. بقای بعد از مغول: تزاری قهستانی و تداوم سنت
اسماعیلی.
<Surviving the Mongols:
Nizari Quhistani and the Continuity of
in Ismaili Tradition persia =>
نادیه ابوجمال، ۲۰۰۲ م. [ترجمه فارسی از: فریدون
بدره‌ای، تهران: فرزانه روز، ۱۳۸۲ ش؛ ترجمه عربی از: س.
قصیر، لندن - بیروت، ۲۰۰۴ م].
۹. خاطرات یک مأموریت: سیره دانشمند، سیاستمدار و
شاعر اسماعیلی المویّد فی الدین شیرازی،
<Memoirs of a Mission:
The Ismaili Scholar, statesman and Poet
al-Mu'ayyad fil-Din al-Shirazi =>
ورنا کلم، ۲۰۰۳ م. [ترجمه فارسی از: فریدون بدره‌ای،
تهران: فرزانه روز، ۱۳۸۳ ش؛ ترجمه عربی از: چارلز شاهوان،
لندن، ۲۰۰۵ م].
۱۰. آشیانه عقاب: قلعه‌های اسماعیلی در ایران و سوریه،
<Eagle's Nest: Ismaili Castles in Iran and Syria =>
پیتر ویلی، ۲۰۰۵ م. [ترجمه فارسی از: فریدون بدره‌ای،
تهران: فرزانه روز، ۱۳۸۵ ش].
۱۱. در میانه انقلاب و حکومت: سیری در حکومت
فاطمیان.
<Between Revolution and State:
The Path to Fatimid Statehood =>
سمیه همدانی، ۲۰۰۶ م.
۱۲. اسماعیلیان قرون وسطا در جوامع مسلمانان،
<Ismailis in Medieval Muslim Societies =>
فرهاد دفتری، ۲۰۰۵ م. [ترجمه روسی از: ز. اجیوا،
مسکو، ۲۰۰۶ م].
- III سلسله مطالعات قرآنی
(Qur'anic Studies Series)

<Mysticism and the Plurality of Meaning:

The Case of the ismailis of Rural Iran =>

رفیق ح. کشاورجی، ۱۹۹۸ م.

از میان دیگر آثاری که این مؤسسه منتشر کرده، می‌توان کتابهای زیر را نام برد:

○ تاریخ و عقاید اسماعیلیه.

<The Isma'ilis: Their History and Doctrines=>

فرهاد دفتری، ۱۹۹۰ م؛ تجدید چاپ: ۱۹۹۲، ۱۹۹۴، ۱۹۹۵، ۱۹۹۹، ۲۰۰۷ م. [ترجمه فارسی از: فریدون بدره‌ای، تهران: فرزانه روز، ۱۳۷۵ ش. تجدید چاپ: ۱۳۷۶، ۱۳۸۳ ش؛ ترجمه عربی از: س. قصیر، دمکوس، ۵، ۱۹۹۴ م، ۳ جلد؛ ترجمه اردو از: عزیزالله نجیب، کراچی، ۱۹۹۷ م؛ ترجمه تاجیکی به خط سیریلیک از: ا. محمدنظر، مسکو، ۱۹۹۹ م.]

○ سنتهای عقلانی در اسلام.

<Intellectual Traditions in Islam=>

(مجموعه مقالات)، به کوشش فرهاد دفتری، ۲۰۰۰ م؛ تجدید چاپ: ۲۰۰۱ م. [ترجمه فارسی از: فریدون بدره‌ای، تهران: فرزانه روز، ۱۳۸۰ ش؛ ترجمه تاجیکی به خط سیریلیک از: ف. دینورشو، دوشنبه، ۲۰۰۲ م؛ ترجمه عربی از: ن. احمد میرزا، لندن، ۲۰۰۴ م؛ ترجمه ترکی: محمد سیویکر، استانبول، ۲۰۰۵ م؛ ترجمه اندونزیایی از: فواد جبلی، یو. ثلیب، جاکارتا، ۲۰۰۶ م.]

○ نخستین اندیشه‌های شیعی: تعالیم امام محمدباقر.

<Early Shii Thought:

The Teachings of Imam Muhammad al-Baqir=>

ارزینا، آر، لالانی، ۲۰۰۰ م؛ تجدید چاپ: ۲۰۰۴ م. [ترجمه فارسی از: فریدون بدره‌ای، تهران: فرزانه روز، ۱۳۸۱ ش؛ ترجمه عربی از: س. قصیر، لندن، ۲۰۰۴ م.]

○ عقاید اسلام شیعی: چکیده عبادات و اعتقادات

امامیه.

<Doctrines of Shii Islam:

A compendium of Imami Beliefs and Pradices=>

آیت‌الله جعفر سبحانی، ویرایش و ترجمه انگلیسی: رضا شاه کاظمی، ۲۰۰۱ م.

○ عقل ستیزی در اندیشه اسلامی معاصر.

<The Unthought in Contemporary Islamic

Thought=>

محمد ارکون، ۲۰۰۲ م.

○ زیبایی و اسلام: زیباشناسی در هنر و معماری اسلامی

<Beauty and Islam: Aesthetics in Islamic Art and Architecture=>

والری گونزالس، ۲۰۰۱ م.

○ ادبیات اسماعیلی: کتابشناسی منابع و مطالعات.

<Ismaili Literature: A Bibliography of Sources and Studies=>

فرهاد دفتری، ۲۰۰۶ م. [ترجمه فارسی از: مهدی انصاری، تهران: فرزانه روز، ۱۳۸۵ م.]

○ فهرست نسخه‌های خطی عربی کتابخانه مؤسسه مطالعات اسماعیلی.

<Catalogue of Arabic Manuscripts in the Institute of Ismaili studies=>

آدام گیک، ۲ جلد، ۸۵، ۱۹۸۴ م.

○ نسخه‌های خطی اسماعیلی و دیگر نسخه‌های خطی

عربی: فهرست توصیفی نسخه‌های خطی کتابخانه مؤسسه مطالعات اسماعیلی.

<Ismaili and other Arabic Manuscripts:

The Zahed Ali Collection in of the Library of the Institute Ismaili studies=>

دلیا کورتس، ۲۰۰۰ م.

○ مؤسسه مطالعات اسماعیلی همچنین آثار زیر را در دست نشر دارد:

○ منتخبات متون فلسفی ایرانی.

<An Anthology of Philosophy in Persia=>

۳ جلد (ج ۱: از زرتشت تا عمر خیام، ج ۲: فلسفه اسماعیلی و مفسران فیثاغورثی، ج ۳: الهیات فلسفی)، به کوشش سید حسین نصر، مهدی امین رضوی.

○ هنرهای شهر پیروز: هنر و معماری فاطمیان.

<Arts of the City Victorious:

The Art and Architectur of the Fatimid Dynasty=>

جاناتان بلوم.

○ معنویت شیعی.

<Shii Spirituality=>

محمدعلی امیرمعزی، ترجمه انگلیسی: حافظ کرمالی، (ترجمه کتاب

La Religion Discrete: Croyances et Pratiques

(Shiisme Duodecimain Spirituelles dans Le

